

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno.

Cena listu za nečlane po štiri krone na leto; za pol leta dve kroni; za četrt leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krone na leto. Posamezne številke 20 vin.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratov po 20 h od enostopne petit - vrste, za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216.

V Ljubljani, 25. aprila 1905.

C. kr. poštne hran. št. 864.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina: Zadruga: Zadružno delo. Mlekarski tečaj v Logatcu. Goriška zveza. Pregled. Denarni prometi in bilance. Občni zbori. Gospodarsko berilo: Predolga raba krav. Svinja, ki ima preveč mladih. Preobilno krmljenje konj v praznikih. Navodilo, kako je oskrbovati živino in oddajati mleko v zadružne mlekarnice. Prehajanje strupa od rastlin v mleko. Oglas. Inserati.

ZADRUGA.

Zadružno delo.

(Nadaljevanje.)

Pojdimo naprej k tretjemu velikemu oddelku: prodajalnim zadrugam.

Glavne prednosti teh prodajalnih zadrug so pač:

1. Boljše cene, izvirajoče iz neposredne zveze mej producentom in konsumentom, izločivši umazano prekupstvo, ne da bi se konsumentom s tem podražilo življenje;

2. Vspodbujanje k proizvodnji pridelkov prve kvalitete ali dobrote;

3. Grajanje storjenih napak pri pridelovanju;

4. Posamezni kmet dobi določno sodbo o tem, koliko so vredni njegovi pridelki, dočim ga kupec lahko in rad vodi za nos.

V primeri z nakupovalnimi so prodajalne zadruge za kmetijske pridelke precej težavnejše; zato jih je bilo pred nekaterimi leti še precej malo in lahko rečem, da je ravno za te zadruge „Gosp. Zveza“ naravnost življenjskega (vitalnega) pomena.

Zakaj?

Vodstvo takih zadrug zahteva namreč precej truda, pa tudi strokovnega znanja, treba je tržne cene dobro poznati, treba je iskati potov za oddajo blaga, iskati trgovskih zvez. Pri vsem tem pa še dobiček ni vedno očividni, mej kmeti je veliko nezaupnežev in nergačev, ki jim ni po vseči nobena cena, nastavljena od zadruginega vodstva.

Takih prodajalnih zadrug je na Nemškem okrog 160, pa tudi v Avstriji jih je že precej, dasi datirajo iz novejšega časa. Zadružna prodaja se razteza na:

- a) prodajo rastlinskih produktov (ali pridelkov),
- b) prodajo živine in živalskih proizvodov.

Mej prve prištevamo zaradi važnosti najpreje „Žitna skladišča“. Namen njihov je skupno prodajanje in izkoriščanje pridelanega žita, večinoma z lastnimi skladišči. Povod temu so dale grozno nizke cene naših žit vsled tuje konkurence in pa zlorabe velekapitalistične špekulacije v žitni trgovini na borzah. Glavne dežele, ki izvažajo žito in tekmujejo z nami so: severna Amerika, Argentiniya, Avstralija in Rusija. Dočim je žitna trgovina v Zjedinjenih državah na primer silno popolno organizirana, je organizacija naše veletrgovine v marsičem pomanjkljiva. Kar cene naših žit še bolj tlači, so prerazlične kvalitete naših pridelkov, premajhne ponudbe, prekupčija in mnogokrat popolna odvisnost kmetova od žitnega trgovca.

Gospodarske in tehnične dobre strani žitnih skladišč bi bile posebno te:

1. S tem, da se zbirajo posamezne male zaloge udov večjega okoliša, se skrbno očistijo smeti in plevela, sortirajo po kakovosti in s tem, da se spravi skupaj večja množina enakomernega blaga, dobi žito veliko večjo sposobnost za svetovni trg in lahko tekmuje s tujimi žiti;

2. Skrbno sortiranje in klasifikacija (razvrščevanje po dobroti) žita pospešuje in vzpodbuja k pridelovanju le posebno dobrih vrst žita; na ta način postane žito celega okraja enakomerno in ne mešano in udje si prizadevajo pridelovati le prve vrste žito;

3. Visoki stroški za prevoz in skladišča po železnicah se večinoma pribranijo in riziko (tveganje) v skladišču (zguba vsled ognja, škoda vsled molja i. t. d.) se zmanjša;

4. Posamezni kmet je neodvisen od prekupcev in zagotovljen, da dobi pošteno poplačan svoj trud;

5. Ker dobijo zadrugi na račun oddanega žita neko vsoto določene višine (60—80% tržne cene), pridejo tako do potrebnega denarja, ne da bi morali takoj del svojih pridelkov vreči na trg za vsako ceno, ki se jim ponudi, ker zadruga lahko čaka pripravnega časa in ugodnih cen;

6. Splošno razširjanje žitnih skladišč in njih skupno postopanje bo pripomoglo, da se odpravijo sleparije velekapitalistične žitne špekulacije in da pride kmetijstvo zopet do svoje naravne, a zgubljene pravice: določevati cene svojim pridelkom!

7. Tudi državni upravi, zlasti pa vojaškim, bo po skladiščih omogočeno jemati svoje potrebščine kmetijskih pridelkov (žito, oves, seno, slama itd.) naravnost od kmeta;

8. Zadostno število žitnih skladišč je tudi v slučaju vojske velikega pomena za zakladanje vojaštva s provijantom.

Žitna skladišča so zelo različno vravnana. Večinoma slone na omejeni zavezi. V obče so udje zavezani vse žito, ki ga mislijo oddati, prodati po zadrugi. Pripeljano žito se ceni in po dobroti in vrsti loči. Po cenitvi dobi dodavatelj od vodstva poseben listek „varant“ (in pa odpadle smeti). Pripeljano žito ostane navadno last gospodarja. Varant mu daje samo pravico do enake množine enako dobrega žita, ne pa do ravnoistega. Žito se proda na račun dodavatelja, tedaj v „komisijonu“, le redkokrat na lasten račun.

Ako dodavatelj želi, mu skladiščna zadruga ali pa kak denarni zavod „lombarduje“ shranjeno žito, to se pravi, da mu vroči proti obrestim gotovo svoto na njegovo žito.

Razven žita se lahko pečajo žitna skladišča tudi s prodajo fižola, krompirja, prosa, lanenega semena, hmelja, sadja i. t. d. Svetoval bi celo začetno prodajo teh pridelkov, ker je lažja od žitne trgovine. Navadno taka skladišča preskrbujejo svojim članom tudi konsumno blago, kakor se lahko vidi n. pr. po večini nižjeavstrijskih žitnih skladišč. Poleg tega lahko preskrbujejo te zadruge svojim udom tudi originalno, čisto, dobro seme, da si zboljšajo svoje pridelke, a nasprotno omogoči tudi drugim kmetovalcem nabavo pristnega, čistega semenja. Taka žitna zadruga je n. pr. probštajska zadruga za prodajo semenskega žita na Holštajnskem.

Žitnih skladišč je do danes v Avstriji 47 in sicer:

na Nižje Avstrijskem	21
na Češkem	18
na Moravskem . . .	3
v Šleziji	1
na Koroškem	3
na Štajerskem	1 (Rače pod

Mariborom, ki je ob enem edina slovenska skladiščna zadruga).

Zal, da se v Avstriji žitna skladišča veliko premalo podpirajo, dočim je dala pred kakimi 7 leti pruska vlada 6 milijonov kron za žitna skladišča in je napravila v Berlinu krasno poskusno žitno skladišče.

Mlekarski tečaj v Logatcu.

Mlekarsko združništvo se je na Slovenskem — posebno na Kranjskem — čvrsto razvilo. A mnogo mlekarskih zadrug ni moglo popolnoma uspešno delovati, ker pri nas ni dobili dobrih mlekarjev.

Skrajni čas je toraj bil, da je c. kr. poljedelsko ministerstvo provzročilo nastavljenje mlekarskega nadzornika i. s. g. Legvar-ta, ki je dodeljen c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani.

Gosp. Legvart nastavljen je za mlekarsko stroko kot tako, to povdarjamo, ker hočemo preprečiti, da bi dobile mlekarske zadruge kot zadruge morebiti mnenje o kakem drugem delokrogu g. mlekarskega nadzornika — v združnih zadevah morajo se zadruge oklepiti le zveze, ker le zveza je poklicana n. pr. za revizijo, oddajo blaga, dovoljevanje potrebnega kredita, navodila v knjigovodstvu itd. — sicer pa bomo ravno o tem še jasneje govorili.

V g. Legvartu dobil se je strokovnjak, ki je c. kr. kmetijski družbi in deželnemu odboru omogočil odreditev mlekarskega tečaja.

Mlekarski tečaj vršil se je v Logatcu, kjer obstoji moderno urejena mlekarna in je trajal — samo le — 8 tednov ter se ga je udeležilo — samo le — 12 učencev — za daljši tečaj in za več učencev primanjkovalo je najbrž sredstev, kakor je to na Slovenskem žalibog običajno.

Sicer pa je danes slovenska združna organizacija že dosti močna, da more sama že tudi kaj žrtvovati za poduk — in bodo mogli prireditelji nadaljnih takih tečajev tudi pri združništvu samem — oziroma pri združni zvezi potrkati . . . .

Učni red obsegal je sledeče predmete:

1. Mlekarstvo in sirarstvo.
2. Oskrbovanje in krmljenje živine.
3. Nauk o orodju in strojih.
4. Živinozdravstvo.
5. Mlekarsko knjigovodstvo.
6. Računstvo in spisje.

Podučevali so:

1. Gosp. mlekarski nadzornik Legvart — predmete — navedene gori pod številkami 1—3, ki je ob enem vodil tečaj.

2. Gosp. živinozdravnik Majdič — predmet pod št. 4.

3. Gosp. mlekarski podjetnik in bivši potovalni učitelj Ivančič — predmet pod št. 5.

4. Gosp. učitelj Gabrovšek — predmet pod št. 6. Tečaja so se udeležili sledeči mladeniči — oziroma možje:

1. Bokavšek Franc iz Brezovice pri Ljubljani.
2. Gregori Josip iz Podkorena.
3. Grželj Miha iz Gorenj pri Postojni.
4. Janc Ivan iz Mošenj pri Radoljici.
5. Korbar Ivan iz Most pri Komendi.
6. Kores Ivan iz Tlak pri Rogatcu-Štajersko.
7. Kunstek Anton iz Št. Vida pri Zatičini.
8. Rožič Tomaž iz Mengša.
9. Sajko Matija iz Studenic pri Poljčanah-Štajarsko.
10. Sever Anton iz Brezovice pri Ljubljani.
11. Tršar Ivan iz Broda pri Logatcu.
12. Vidmar Ivan iz Izlak pri Zagorju.

Tečaj je dovršen in se je vršil preteklo sredo t. j. dne 19. aprila 1905 izpit i. s. na način, ki je dokaz, da se narodno-gospodarski pomen tečaja vsestransko spoznava.

Logatec bil je v zastavah.

Pri izpitu so bili zastopniki c. kr. vlade (g. c. kr. vladni svetnik pl. Laschan, gosp. c. kr. okr. glavar Kremenšek, gosp. c. kr. komisar Domicelj, gosp. c. kr. višji živinozdravnik Paulin), deželnega odbora (gosp. deželni odbornik Povše), občina Logatec (gosp. župan Mulej z večimi gg. odborniki), c. kr. kmetijske družbe (gosp. podpredsednik Povše in gosp. ravnatelj Pirc) Zadrugne zveze (gosp. uradni vodja Rožman), poslanci gg. dr. Žitnik in Arko, odposlanci mlekarških zadrug in mnogi drugi.

Priznati moramo, da so pokazali učenci izborna znanje v posameznih predmetih in so se posebno odlikovali v predmetih, koje je podučeval g. mlekarški nadzornik Legvart; le v združnem knjigovodstvu niso bili vspehi narbolji, kar pa ni krivda g. Ivančiča, ki je radovoljno učil ta predmet, temveč, ker tega predmeta ni učil strokovnjak združnega knjigovodstva in se najbrž niso vpoštevala že priznana načela združnega knjigovodstva.

Vspehi izpita opravičujejo nado, da bodo vsi učenci dobri, zmožni mlekarji, ki bodo lahko mnogo koristili pri mlekarinah ter tako postali opora mlekarskega združništva na Slovenskem — in ker se naše mlekarsko združništvo ne sme pustiti napeljevati h kakemu cepljenju od drugega združništva — porabni sodelavci na polju slovenskega združništva sploh.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev, vpisana zadruga z omejeno zavezo.

Članki, ki smo jih pisali pod tem naslovom, so strogo strokovni in so se dotikali samo le slovenskega združništva i. s. celo notranjih zadev slovenskega združništva.

Taki članki, a tudi polemika, pa spadajo samo le v strokoven list, v našem slučaju v naš list „Narodni gospodar“ in to tem bolj, ker goriški poročevalec o združni enketi povdarja, da so se izrekli zastopniki vseh slovenskih pokrajin za skupno združno glasilo — in se tak sklep vendar ne sme tako hitro kršiti od strani, ki se nanj sklicuje.

Kakor smo zvedeli, zaneslo se je pa razpravljanje o naših člankih v goriške politične liste.

Politični listi in pa njih bralci pa seveda premotrivajo take gospodarske zadeve skozi očali svojega političnega prepričanja.

Zadeva, o kateri smo pisali, pa je tako važna, da se mora stvarno dognati.

Vabimo toraj goriške zadrugarje, da pišejo o perečem vprašanju v našem kot strokovnem listu, in bodemo radi priobčevali njihove članke.

VABILO

na

OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice v Leskoven pri Krškem,

reg. zadr. z neomejeno zavezo

kateri se bode vršil dne 7. maja 1905 ob 3. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1904.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

P R E G L E D

poslovanja hranilnic in posojilnic na podlagi vposlanih mesečnih izkazov za mesec februar 1905.

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Baderna	11628	12	11120	28	22748	40	2810	—	1295	—	9413	49	52	29	78
Beram	8028	92	7128	34	15157	26	3135	—	776	34	6292	—	2264	17	?
Blagovica	4845	75	7296	26	12142	01	4478	38	1196	—	—	—	300	—	153
Bled za blejski kot	14107	03	14848	84	28955	87	9320	—	4644	—	1500	—	4490	—	116
Bloke	7857	04	8755	68	16612	72	1904	55	5357	97	3218	—	2530	—	305
Boh, Bistrica	12567	33	12193	11	24760	44	11416	—	3638	49	—	—	360	—	56
Borovnica	12240	25	11621	78	23862	03	7919	35	2215	20	4620	—	920	—	246
Buzet	31726	01	30948	76	62674	74	19572	—	11916	—	5744	—	1939	38	+6
Cerklje	30008	09	18811	66	48819	75	17162	—	2307	56	3480	—	410	—	220
Cerknica	59976	50	40403	92	100380	42	8504	—	27786	07	1822	—	9420	—	517
Cerkno . . . . . ?															
Col	4444	03	4540	64	8984	67	4308	—	350	—	890	—	10	—	36
Češnjica	5981	56	6941	34	12922	90	3311	—	3280	81	3570	—	—	—	163
Čatež	2144	06	2101	77	4245	83	196	—	1160	—	680	—	17	23	65
Črni vrh	41208	90	41222	48	82431	38	35772	59	35671	54	1030	—	650	—	176
D. M. v Polju	3868	76	3732	21	7600	97	2063	—	231	01	1900	—	—	—	24
Dobropolje	49834	29	48622	23	98456	52	14106	40	17718	07	16905	12	22009	—	+5
Dubrovnik	25089	77	26749	53	51839	30	5138	74	1846	53	9641	—	11047	31	385
Dobrunje	2086	58	588	—	2674	58	960	—	—	—	988	—	—	—	57
Domžale	2257	95	3013	83	5271	78	1523	64	1806	21	1200	—	620	—	180
Draga	2629	68	2587	01	5216	69	2119	26	110	—	—	—	280	—	29
Frankolovo	2367	14	1209	97	3577	11	1268	11	185	77	942	—	542	17	165
Fara pri Kostelu	626	—	962	—	1588	—	610	—	520	—	550	—	—	—	+1
Gojzd	333	36	766	01	1099	37	20	—	424	74	340	—	—	—	43
Gore	3644	33	1189	22	4833	55	1417	—	1186	29	—	—	—	—	75
Gorica cent. pos.	199762	95	182678	02	382440	97	61481	18	22193	09	8987	26	21939	34	907
Gorje	19768	64	18975	71	38744	71	5985	—	14071	63	4804	30	1434	63	289
Horjul	32972	94	31149	44	64122	38	9631	58	16136	79	9279	74	8975	80	300
Hrenovice	9749	13	7057	60	16806	73	6416	75	1043	52	4550	—	1480	—	+7
Idrija . . . . . ?															
Ig	9394	28	9143	37	18537	65	3815	80	5244	94	880	—	1946	04	191
Izlake	20371	—	14643	49	35014	49	14891	36	2384	—	2250	—	5060	—	196
Jesenice	17517	71	16662	51	34180	22	6981	50	8279	66	800	—	7600	—	109
Kamnik	40582	63	38056	43	78639	06	17167	62	16331	67	15797	30	21302	40	720
Kanal	8989	25	6058	—	15047	25	7710	20	4030	15	1850	—	526	—	+1
Kandija	40074	93	38058	90	78133	82	25156	99	15422	48	21682	—	4219	30	?
Knežak	25637	29	25311	03	50948	32	21956	—	10500	—	7600	—	1300	—	132
Komenda	13999	76	12938	22	26937	98	13975	86	220	—	700	—	—	—	31
Košana	8401	30	8305	96	16707	26	6999	50	3263	87	4041	42	1087	79	381
Kranjska gora	9218	46	11025	70	20244	10	8131	—	2543	98	600	—	394	—	282
Križevci	23319	67	19970	53	43290	20	17062	12	10343	—	3600	—	3123	—	232
Krka	7319	09	3307	40	10626	49	5247	—	1887	31	1400	—	—	—	43
Laško	6942	06	23922	87	30864	93	1674	—	5163	21	200	—	2616	76	328
Leskovec	5205	20	4294	12	9499	32	2582	—	2042	12	2252	—	470	—	246
Leskovicca	2732	38	3760	52	6492	90	2452	33	1116	52	40	—	200	—	78
Ljubljana — ljud. posoj.	2101912	45	2108027	57	4209940	02	318863	41	171659	40	112288	38	43089	13	1802
„ — Vzaj. podp. dr.	227553	93	228838	11	456392	04	60057	73	38020	47	68125	—	27341	—	?
Ljubno . . . . . ?															
Loškipotok na Taboru	3147	22	3317	71	6464	93	1510	—	2012	47	300	—	500	—	83
Marenberg	3873	52	3459	38	7332	90	263	83	237	30	700	—	2361	42	338
Medulin	1750	85	1832	17	3583	02	200	—	1258	12	570	—	1319	42	306
Mengeš	12593	86	14023	24	26617	10	8375	—	5154	34	950	—	3401	—	?
Metlika	44864	71	46189	31	91054	02	25946	90	26932	08	13510	—	4808	—	13
Mokronog	4509	79	8910	12	13419	91	3960	—	6549	27	1000	—	420	—	214
Mošnje	4461	—	3120	22	7581	22	3025	55	1783	75	288	24	400	—	126
Naklo	1052	14	788	54	1840	68	584	—	680	—	—	—	42	—	49
Oprtalj	1284	92	715	03	1999	95	950	—	300	—	450	—	20	—	256
Pišece . . . . . ?															
Planina	1300	64	1920	03	3220	67	1025	—	112	18	683	—	200	—	113
Polhov-Gradec	5694	96	5853	54	11548	50	3447	90	4043	11	1170	—	1100	—	146
Poljane	7335	14	14504	68	21839	82	5212	45	8055	75	2400	—	1368	—	802
Preddvor	2780	—	2802	—	5582	—	2701	—	171	—	240	—	—	—	39
Pulj	106523	01	96086	26	202609	27	66876	18	24153	76	32749	11	10828	26	+14
Preska	3954	—	3257	—	7211	—	3850	—	100	—	1230	—	—	—	+8
Pločice-Konavljje	5970	05	1508	74	51237	51	13123	53	—	—	22897	89	372	—	79

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Radeče	22769	90	20599	41	43369	31	5419	19	2081	97	18150	33	7647	33	472
Rab	4123	—	9199	84	13322	84	3532	70	4140	—	5033	88	588	70	477
Rečica	34402	70	32653	74	67056	44	12953	59	29119	63	2800	—	1700	—	413
Ribnica	30448	45	28726	46	59174	91	16919	31	10292	73	10210	—	4500	—	299
Riemanje . . . . . ?															
Roč	8661	01	8959	97	17620	98	6665	66	4601	44	4172	48	1462	15	179
Rob	9416	15	10491	57	19907	72	4455	—	5902	12	1350	—	4790	—	183
Rogoznica	5124	03	5071	89	10195	92	9139	92	378	07	14539	79	1027	68	112
Rova	3753	72	4067	39	7821	11	2058	—	960	54	500	—	900	—	233
Rovte	6681	51	4073	62	10755	13	3946	82	1646	73	2420	—	1680	—	191
Selce	15520	63	13722	13	29242	76	8842	—	8040	31	2600	—	1375	—	1303
Semič	13454	99	10852	29	24307	28	5906	57	8956	68	1800	—	1163	06	277
Senožeče	1690	16	1941	35	3631	51	—	—	—	—	1540	—	1430	—	297
Sevnica	27122	45	33314	66	60437	11	12301	66	3639	80	29331	—	6206	—	1852
Sinčavas . . . . . ?															
Smlednik	2648	23	2648	—	5296	23	1762	70	113	—	960	—	800	—	38
Sorica	1509	31	1268	76	2778	07	1507	31	1215	87	—	—	—	—	31
Srednjavas	14557	34	18949	50	33506	84	10775	—	10430	63	4850	—	3256	75	372
Staraloka	12893	92	14819	96	27713	88	10989	—	6334	61	600	—	1050	—	220
Stari grad	25406	74	20109	36	45516	10	12041	56	15144	99	520	—	1850	—	?
Stari trg	25189	34	21092	05	46281	39	13286	—	17274	25	3778	44	2100	—	550
Struge	5036	66	5425	90	10462	56	910	—	5017	23	314	—	80	—	48
Sv. Ema	2283	10	710	71	2993	81	1400	—	60	—	600	—	810	—	107
Sv. Jakob ob Savi	7228	65	7207	08	14435	73	2485	—	1689	31	4060	—	2220	—	144
Sv. Križ p. Kostanjevici	19834	51	18579	11	38413	62	15447	37	4298	57	14247	85	2749	53	18
Sv. Križ pri Litiji	8136	96	9180	71	17317	67	1408	80	1279	37	520	—	5564	36	346
Sv. Jurij ob j. ž.	11260	16	11568	87	22829	03	8433	—	5261	45	3110	—	83	—	209
Sv. Jurij pod Kumom	2195	21	1270	—	3465	21	1990	—	30	—	1240	—	—	—	34
Sv. Jurij pri Kranju	14175	13	10543	41	24718	54	6344	40	2307	55	5830	—	1252	—	262
Sv. Kunigunda	7225	72	6904	89	14130	61	4595	—	2848	67	—	—	480	—	84
„ Lenart	11699	61	20500	67	32200	28	8619	17	10454	34	9910	—	1418	70	?
Šebrelje	4901	90	5415	45	10317	35	917	77	192	45	882	13	3403	03	96
Škocijan	10003	26	8245	75	18249	01	5007	—	4363	46	3850	—	1427	—	595
Škofjaloka	7169	31	8200	80	15370	11	6910	—	4917	74	2100	—	—	—	56
Šmarije	6324	83	8913	53	15238	36	5940	—	2600	84	2308	—	200	—	213
Šmartno pri Litiji	7687	08	8081	91	15768	90	3230	37	2216	75	1824	—	1050	—	200
Šturije	8174	94	7056	74	15231	68	3515	98	1187	87	3490	—	3117	25	207
Št. Ilj pod Tur.	5104	48	4525	38	9629	86	3468	—	1805	72	2334	—	806	10	168
Št. Janž	9108	70	9933	62	19042	32	4438	60	3788	40	430	—	882	34	140
Št. Jernej	23843	97	22290	21	46134	18	11116	—	10986	72	10995	—	2867	80	583
Št. Peter	26269	01	26245	24	52514	25	13442	50	6008	80	13330	—	6630	—	403
Št. Rupert	5192	79	5875	57	11068	36	1218	—	2620	—	1740	—	2100	—	+3
Št. Vid pri Zatičini	14271	20	14495	89	28767	09	6634	36	13173	84	1300	—	2880	—	403
Tinjan	5410	50	5249	78	10660	28	—	—	260	—	3542	50	1319	96	247
Tomaj	7448	50	5622	98	13071	48	4841	76	3512	28	2080	—	360	—	+5
Tomišelj	11579	14	11217	61	22796	75	4178	—	7865	61	3350	—	1856	—	338
Toplice	5058	67	4552	27	9610	94	4905	—	208	67	1280	—	—	—	+3
Trebelno	9340	70	5613	04	14953	74	3279	08	4228	81	1300	—	70	—	196
Trnovo	26573	65	24291	29	50864	94	17985	61	10293	76	11742	44	2360	04	710
Trzič	36858	05	20287	63	57145	68	7492	—	2611	90	12661	69	438	84	151
Tržišče	308	39	910	—	1218	39	192	—	650	—	260	—	80	—	110
Tunice	2577	51	2320	49	4898	—	1486	59	317	55	—	—	—	—	44
Velike Lašče	26402	41	26037	55	52439	96	1721	—	1619	95	23760	—	50	—	140
Vipava	65656	84	67810	63	133467	47	26004	49	17142	20	37645	—	9003	—	1146
Višnjagora	20621	16	20210	86	40832	02	19286	—	2647	61	7842	—	505	78	392
Vodice	17061	55	15365	22	32426	77	15580	—	—	—	5850	—	—	—	21
Vojsko	164	76	187	77	352	53	10	—	100	—	—	—	102	05	28
Vrhnika	22198	20	18516	58	40714	77	15197	66	5312	18	2040	—	4260	—	?
Zagradec	3369	75	2795	19	6164	94	2990	—	1698	29	1060	—	307	—	119
Zatičina	1125	02	2038	06	3163	08	1039	—	1233	17	600	—	—	—	65
Zg. Besnica	5900	70	6287	24	12187	94	2577	50	60	—	3200	—	2421	94	50
Zrenj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
Zg. Tuhinj	9080	46	9141	26	18221	72	5264	—	3087	08	3960	—	3520	—	177
Žiri	10821	57	14861	39	25682	96	8907	—	5668	70	180	—	1290	—	252
Župa Raščane	—	—	—	—	—	—	1108	57	—	—	14504	88	120	—	82
Žužemberk	12216	47	10633	29	22849	76	7003	—	1749	71	3514	53	1535	83	303

VABILO

na

REDNI OBČNI ZBOR

„Posojilnice v Marenbergu,
reg. zadruga z neomejeno zavezo“,

kateri se bode vršil v četrtek dne 4. maja 1905 ob 10. uri
dopoldne v posojilničnih prostorih v Marenbergu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računa za l. 1904.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

K obilni vdeležbi vabi člane

Načelstvo.

VABILO

na

III. redni občni zbor

„Mlekarske zadruga pri sv. Mihelu“,
registrovane zadruga z omejeno zavezo“,

kateri se bode vršil v nedeljo dne 7. maja 1905 ob 4. uri
popoldne v dvorani posojilničnega poslopja pri sv. Mihelu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računov za l. 1904.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

na

III. redni občni zbor

„Gospodarskega in konsumnega društva pri sv. Mihelu“,
registr. zadruga z omejeno zavezo“,

kateri se bo vršil v nedeljo dne 7. maja 1905 ob 1/2 4. uri
popoldne v dvorani posojilničnega poslopja pri sv. Mihelu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1904.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Načelništvo.

VABILO

na

VI. REDNI OBČNI ZBOR

Kmetijskega društva v Velikih Laščah,
registr. zadruga z omejeno zavezo,

kateri se bode vršil v nedeljo, dne 7. maja 1905 ob 1/2 4. uri
popoldne v hiši št. 15 v Velikih Laščah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Predložitev in potrjenje računa za l. 1904.
4. Dopolnilna volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi ude

ODBOR.

VABILO

k

II. OBČNEMU ZBORU

Hranilnice in posojilnice v Velikih Laščah,
reg. zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bode vršil v nedeljo, dne 7. maja 1905 ob polu 3. uri
popoldne v hiši št. 15 v Velikih Laščah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev letnega računa za l. 1904.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

Načelstvo.

Vabilo

k

OBČNEMU ZBORU

„Mlekarske zadruga v Škofji Loki,
reg. zadruga z omejeno zavezo“,

kateri bode v nedeljo dne 14. maja 1905 ob 3. uri popo-
ludne v mlekarni.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1904.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o reviziji.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

na

REDNI OBČNI ZBOR

„Ljudske posojilnice,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo“

v Ljubljani,

ki se vrši

dné 8. maja 1905 ob 6. uri zvečer

v društvenih prostorih, Kongresni trg št. 2.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.	6. Dopolnilna volitev štirih udov načelstva.*
2. Poročilo nadzorstva.	7. Sprememba §§ 13 in 26 zadružnih opravil.
3. Sklepanje o potrditvi računa.	8. Določitev nemškega teksta pravil in sklepanje o registraciji istega.
4. Sklepanje o porabi dobička.	9. Slučajnosti.
5. Volitev nadzorstva petero članov.	

V Ljubljani, dné 20. aprila 1905.

Za načelstvo:

Dr. Iv. Šusteršič,
načelnik.

Josip Šiška,
podnačelnik.

*) V smislu §§ 17 in 27 pravil izstopijo letos naslednji udje načelstva: Karol Kauschegg, Ivan Kregar, Karol Pollak, Janez Smrekar.

GOSPODARSKO BERILO.

Živinoreja.

Predolga raba krav.

Pogostna napaka naših živinorejcev je predolga raba krav. Nek poljedelec piše o tem: Krmljenje prestarih krav ni pametno iz sledečih vzrokov:

1. Čim starejše so krave, toliko večja je nevarnost, da postanejo tuberkulozne, t. j. da dobijo jetiko. Skušnja uči, da mlade živali dobijo le redko jetiko, da pa je odstotek bolnih živali tim večji, čim starejše so.

2. Starejše krave dajejo tudi vedno manj vžitka. Krave ne plačajo več dobro svoje krme, in mleka je vedno menj, in sicer se zmanjša množina toščice (najdragocenejše snovi v mleku) preje nego skupna množina mleka.

3. Čim starejše postajajo krave, toliko neraje se dajo izpitati in toliko menj vredno je meso, torej tudi cena, ki se dobi zanje.

4. Mleko stajejših krav je tudi slabejše, zgubi prvotni dobri okus. Tudi maslo je slabejše. Ta okolnost se še vse premalo vpošteva in vendar lahko

par starih košev (krav) pokvari mleko celega hleva. Tako se je zgodilo na nekem sicer vzornem veleposestvu: mlekarna, ki je bila vzor lepo urejene in vojene mlekarnice par let sem ni izdelovala več blaga I. kvalitete, okusu je nekaj manjkalo. Vsa prizadevanja, da bi prišli na sled vzroku te napake so bila zastonj. Slednjič so poskusili živino nekoliko osvežiti in premladiti s tujo krvjo, pri čemer so seveda odstranili najpreje stare krave. Ker se je vsled tega dejstva takoj zboljšala tudi dobrot masla, zato so odpravili takoj vse živali, ki so dosegle neko določeno starost in so jih nadomestili z mlado živino in od tedaj ne more maslu nihče več ničesar očitati.

Te štiri točke dovolj dokazujejo, da ni primerno držati krave v hlevu čez neko določeno storost. V obče bi priporočali imeti krave 8 let. Izjemo bomo seveda napravili pri zelo dobrih plemenskih kravalih, ki jih bomo obdržali, dokler bo le mogoče.

Bistričan.

Svinja, ki ima preveč mladih.

Večkrat se prigodi, da skoti svinja več mladičev, kot jih more prerediti. V takem slučaju je bolje slabotne pujske koj odstraniti in raje izrediti menj, pa zato krepkejših živalij. Če pa vrže zdrava, krepka svinja veliko lepih pujskov, ki bi jih ji radi pustili, tedaj je treba pokladati svinji obilno dobre piče, kakor ječmenovega šrota, pšeničnih otrobij, sladkega in kislega mleka, kuhanega krompirja i. t. d., pujski pa se razdele v 2 skupini, od kojih je vsaka po nekaj ur pri svinji, dočim je drugi oddelek v košu na toplem kraju. Na ta način se pujski menjavajo s sesanjem in ker so ostali ves čas popolnoma mirni, zato tudi hitro rastejo. Tudi pri tej razdelitvi ne dobijo menj močne živalice najslabših zadnjih seskov, kar se sicer zgodi, ako bi cela četa prišla naenkrat do sesanja.

Preobilno krmljenje konj o praznikih.

Mnogokrat se konji, ki morajo celi teden zelo naporno delati ter se jim komaj pusti opoldne dosti časa za krmljenje, v nedeljo preveč krmijo. Možakarji si namreč mislijo: sedaj ima živina dovolj časa, naj se pa popravi, kar je zamudila mej tednom. Toda stvar ni tako enostavno naivna (otročje-šaljiva), ampak ima svoje resno, nevarno lice. Prvič ne more konj nerazmerno velike množine krme, ki je želodec ni varen, prebaviti, zato ker želodec ob takih dneh ne izloči tudi večji množini krme primerno večjo množino želodčnega soka, ki krmo prekuha. Pa še ena okoliščina je zelo neprijetna. Kaj ne, ob nedeljah in praznikih živina počiva, manjka ji torej vsakdanjega pregibanja. Skušnja pa uči, da ta mir ovira tudi delovanje želodca in črev. Posledica tega je, da se nabira slabo prebavljena krma tu in tam v črevah v kepe, začne vreti, in vse to se pokaže v obliki bolj ali manj nevarnega klanja (kolike). Malo več krme v nedeljo kot v petek ne škoduje, le varujmo se, da ne damo dobrega preveč!

Mlekarstvo in sirarstvo.

Navodilo, kako je oskrbovati živino in oddajati mleko v zadružne mlekarne*).

1. Opravila v hlevu.

a) Skrbi, da bo v hlevu vedno čist, zdrav zrak in enakomerna toplina, 15—17°C. To je neobhodno potrebno, da živina ostane zdrava in nam daje primerno korist. V mrzlem hlevu porabi živina več te-

*) Ta navodila priobčil je v „Kmetovalcu“ mlekarski nadzornik gosp. Legvart.

lesne toplote, in zato potrebuje več hrane; v pretoplem hlevu se pa živina preveč omehkuži, lahko zboli in oslabi.

Primerno hlevsko toplino dosežemo poleti s zračenjem, v hudi vročini poštropimo tla s hladno vodo, po zimi pa zapremo okna in vrata in jih ovijemo s pleteno slamo.

b) Imej hlev vedno snažen in zatiraj mrčese, skrbi, da gnojnica odteka iz hleva, da so snažne jasli in istotako tla.

c) V hlevu mora biti svetlo; vendar pa škodujejo solnčni žarki, ki svetijo naravnost v oči, in vznemirjajo živino.

2. Oskrbovanje živine.

a) Imej živino vedno snažno, skrbi za dovolj stelje, snaži in čisti jo, kajti le tedaj ti ostane zdrava in le od take moreš pričakovati dobička.

Ravnaj s živino prijazno in previdno, ne pretepaj je, nalagaj ji na voz, kolikor more lahko vleči.

Če je količjak mogoče, ji redno daj priliko, da se bo mogla gibati po svežem zraku, tudi pozimi.

Skrbi za dobre pašnike; brez njih ni misliti na umno živinorejo.

b) Vsa dela v hlevu, kakor krmljenje, kidanje in molžo, je opravljati mirno in vsak dan redno ob določenem času. Prebavila se navadijo na določen čas, in tedaj se s krmo najbolj okoristijo.

c) Ljudje z nalezljivimi boleznimi ne smejo k živini in k mleku.

d) Zapiši dan, kdaj si kravo pripustil k biku.

3. Krmljenje.

a) Najprej pokladaj slabšo krmo, pozneje pa boljšo.

b) Krmí, kolikor mogoče enako klajo in v enaki meri.

c) Klaja ne sme biti blatna ali pa pomešana s peskom ali s zemljo. Jasli in korita naj bodo vedno snažna in čista. Pokvarjene krme ne pokladaj.

d) Ne napajaj pred krmljenjem, ker voda izplakne prebavljajoče sokove.

e) Prememba krme se more le polagoma vršiti, ker hitra menjava krme škoduje živini.

f) Po krmljenju naj živina počiva, ker počitek pospešuje prebavljanje.

g) Kravi, ki daje mnogo mleka, daj tudi več močne krme.

h) Ne daj živini nikdar takšnih snovi, ki živino žejaajo.

i) Daj živini redno vsak dan 20 g soli na komad.

j) Pitna voda naj bo vedno dobra, čista in pozimi ne premrzla.

4. Molža.

a) Snaga je glavna stvar pri molži in pri mleku sploh. Imej torej mlečno posodo snažno, na snažnem in zračnem prostoru, nikdar pa ne v hlevu.

Umij si dobro roke vselej pred molžo. Obleci snažno obleko pri molži.

b) Obriši dobro vselej pred molžo kravi vime s snažno cunjno in ne umivaj vimena.

c) Ne vpij nad kravami in ne pretepaj jih pri molži; le tedaj dobiš vse mleko od njih.

d) Molzi čisto, ker se vsled tega mlečna žleza bolj razvije; dobi se več in boljšega mleka. Zadnje mleko je bolj mastno kakor prvo, zato je izmolsti vsako kapljo. Molzi z vso roko in dobro predelaj vime, pomisli da se mleko dela v vimenu, zato iztiskaj tudi to, ne pa samo zizke.

e) Molzi vedno natanko ob določenem času, ne enkraj prej, drugič pozneje.

5. Oddaja mleka v zadržne mlekarne.

a) Vsak zadržnik mora mleko svojih krav nepokvarjeno, kakor pride od krave, dobro precejeno oddati naravnost v mlekarne.

Zadržniki ne smejo drugam prodajati mleka, masla in sira od onih krav, ki so je zglasili pri zadržni.

b) Oddajati je mleko hitro po molži. Mleko je takoj po molži odstraniti iz hleva, in sicer od vsake krave posebej. Če se mleko le enkrat vsak dan odda zadržni, tedaj se mora opoldansko in večerno mleko takoj po molži dobro shladiti in postaviti na hladen prostor, ki je samo zato, ne pa v kakšno klet, kamor se spravljajo vse mogoče reči, ali pa se postavi v svežo vodo. Posoda mora do tedaj, da se odpošlje, ostati odprta, potem se pa dobro zapre. Od vsake molže je mleko oddati v posebni posodi.

c) Za mlečno posodo mora vsak zadržnik sam skrbeti. Mlečna posoda se mora po vsaki rabi dobro omiti s toplo vodo in posušiti; najmanj enkrat na teden pa očistiti tudi s sodo. Mlečna posoda se ne sme za nič drugega rabiti kakor edinole za mleko. Mlečni vozovi morajo biti na zmeteh, da se preveč ne stresajo.

d) Prepovedano je, oddajati mleko od krav 4 tedne pred in 5 dni po otelitvi; nadalje od krav, ki so bolne na vimenu ali sploh, ki dobivajo zdravila in ki iz kakega dela vimena dajejo pokvarjeno mleko. Od novo dokupljenih krav je oddajati mleko šele tedaj, ko je njega dobrota dognana.

e) Vodeno, postano, kislo, nesnažno in sploh pokvarjeno mleko se ne sme dajati v mlekarne.

Prehajanje strupa od rastlin v mleko.

To vprašanje je obširno preiskoval prof. dr. Braungart v Mnihovem in razpravljajal potem o njem. On trdi naravnost, da mnogo malih gojencev (otrok do 1. leta) v Avstriji in Nemčiji umrje radi tega, ker so uživali mleko od krav, krmljenih z strupenimi rastlinami. Mnogi travniki in pašniki v imenovanih državah so namreč poraščeni z takšnimi travami, zlasti več okrajev v južni Bavarski, kjer na apnenastih tleh posebno mogočno raste strupeni tudi pri nas poznani jesenski podlessek (Herbst-Zeitlose). Njegov strup, alkaloid imenovan, prehaja od rastline do mleka, katero otrova in tako stori za gojence škodljivo. Tudi strupovi na drugih rastlinah prehajajo z svojo kvarljivostjo do mleka.

Imenovani učenjak kaže na okolnost, da krava katera molze, sme brez škode požreti strupeno rastlino. On razlaga to stem, da ji strup ne zaostane v životu, nego preide z mlekom iz njega.

Vsaj je tudi dokazano, da ako mati, ki ima otroka na prsih, uživa zdravila, med katerimi je dostokrat tudi strup primešan, da ta upljiv preide takoj z mlekom do otroka.

Iz vsega tega dr. Braungart posnema škodljivost strupenih zelišč na travnikih in logih na zdravje ljudstev. Nujno priporoča zatirati takšne rastline, kolikor mogoče. Žalibog da dozdej še nimamo sredstev, to vspesno storiti. Treba bode najprej preiskovati način razširjanja tega plevela, potem se bomo mu še le mogli uspešno braniti.

O g l a s.

Izložba vina i vinski sajam u Križevcih (Hrvatska.)

Pošto u okolici križevačkoj ima mnogo vina na prodaju a malo kupaca, priredjuje gospodarska podružnica križevačka na dan 4. i 5. svibnja t. g. izložbu vina, rakije, vinogradarskih i pivničarskih sprava i strojeva, nagradjivanje vina i vinski sajam.

Prema vinogorju, biti će sva vina razdeljena u 8. skupina, a 9. skupina biti će rakija.

Njekoja vina biti će iztražena na jakost, jer je visoka kr. zem. vlada obećala novčanu podporu.

Bolja vina biti će nagradjena.

Kako čujemo, vinogradari se i vinotržci za ovu izložbu veoma zanimaju.

U Križevcih, dne 5. travnja 1905.

O D B O R.

Priporočila se: Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi zvonov.
Edini domači zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

Lajca za valjenje od plemenitih kur, kakor 1. Plymut-Roks, 2. Hudan z velikim čopom, 3. bele Italjanke, 4. Zlatoprižni Viandot, 5. Črni veliki Langshan, 6. Hamburški zlatoprižni Fazan, 7. Srebrnoprižni Fazan, ducend 5 K; Italijanska velika gos 1 jajce 1 K. Velike francoske kunce (zajce) po starosti od 3 do 6 K, oddaja Ivan Kranjc v Št. Ilju p. Velenje, Štajersko 6—4

Ogrska rožnata paprika Szegedinska I-a, sladka, jamčeno prava, priznana najboljša vrsta. Lastni pridelek à kg 5 Kron. Pošilja se proti povzetju od 1 kg naprej poštne prosto. Nadalje posebnosti: špeh, ogrske salami itd po najnižji ceni. Razpošiljevalna trgovina raznovrstnih deželnih pridelkov **HAUPT A. RUDOLF**, Budimpešta (Ogrsko) VII. Ovoda-cesta 22. 24—4

Patentovano in samotvorno orodje za škropljenje „Syphonia“

za vinograde, za hmeljske nasade, za pokončevanje škodljivcev na sadnem drevju, v odstranjenju bolezni na listju, za pokončevanje grenkuljice in divje gorčice i. t. d.

Samotvorna, nosljiva brizgalnica tudi z kotlom iz bakra za 10 ali 15 litrov tekočine z ali brez priprave za mešanje s petrolejem in samotvorne **vozne brizgalnice** s 60 in 100 litrov vsebine izdeluje in prodaja kot specialiteta 240 6—2

PH. MAYFARTH & Co.

tovarna poljedelskih strojev, posebna tovarna za vinske stiskalnice in strojev za uporabljenjsadja.

Dunaj II., Taborstrasse št. 71.

Obširni ilustrovani ceniki brezplačno. Zastopniki, prodajalci se radi sprejmo

„Alexandra“

danski posnemalnik za mleko.

Prednosti:

Najostreje posnemanje — lahek tok — hitro in pripravno snaženje — nevarnost izključena — jednoletno jamstvo.

Izdeluje na uro:

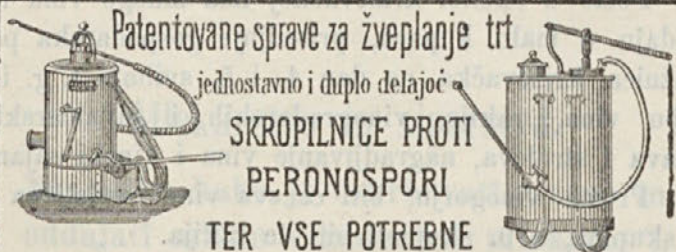
55 do 500 litrov z ročnim delom, 400 do 2500 litrov z gonilno silo.

Zaloga vzorcev 241° 12—2

akcijska družba „Titan“

(Dunaj, I., Kaiser Ferdinandsplatz 5.)

Zastopniki se povsod iščejo.

Patentovane sprave za žveplanje trt

jednostavno i duplo delajoč

SKROPILNICE PROTI

PERONOSPORI

TER VSE POTREBNE

VSAKOVRSNE POLJEDELSKE I VINOGRADARSKE STROJE, prodaja v najboljši izvršitvi,

JG. HELLER NA DUNOJU

II. Praterstrasse 49

Zastopniki se iščejo! Ceniki brezplačno.

236 12—5

Zajamčeno pristno vino ima v zalogi Kmetijsko društvo v Vipavi veliko množino, katero prodaje za mašna vina belo od 40—60 kron 100 l postavljeno na postajo Postojna. Rudeče po 35 kron. Zadrugam in večjim odjemalcem oddaja vino po izjemnih znižanih cenah. V zalogi je tudi tropsko žganje.

Baderna (v Istri), gospodarsko društvo, ima v svoji zadrugi vina. kleti 4000 hl črnega in 500 hl belega

vina. Kdor hoče kupiti izborno istrsko kapljico po zmernih cenah, jo dobi zanesljivo pri gospodarskem društvu v Baderni.

Take table preskrbi zadrugam „Zadružna zveza“.

Proti škodljivcem sadja in vrtnih nasadov.

Brizgalnica za sadje in vrte

„mali čudež“

za nositi, peljati, tudi na roko in za vleči

Brizgalnica za peronosporo

„Austria“

Žvepljalnik **„Vindobona“**

Brizgalnica za žvepleni ogljik

„Kober“

Samotvorni prašilniki **„Ideal“.**

Priloge so z patentom zavarovane in na razstavah in skladih odlikovane s prvimi odlikami.

Prodaja z popolnim jamstvom!

Franco Nechvile

tovarna za vinogradniške priprave, stroje za vinske kleti in za kovinsko blago. 239 6—2

Dunaj V/1 Margaretenstrasse 98-IV.

Vse zadruge in trgovce opozarja se na

zalogo usnja

Valentina Rihar-ja

v Polhovem Gradcu

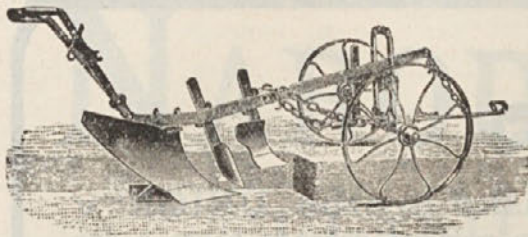
usnje se izdeluje v lastni že nad 200 let stari tovarni.

Za spomlad

treba je kmetiji raznih strojev, to so v prvi vrsti:

jekleni univerzalni plug

kojega ni treba nič držati. Plužne, kakor tudi plug so

čisto iz železa in jekla, torej trpežen in tako zboljššan, da živina pri istem manj trpi in lepše orje, kakor naši navadni plugi. — sploh je najboljši, ki se ga more dobiti. Vsak naj poskusi in potem naj sodi!

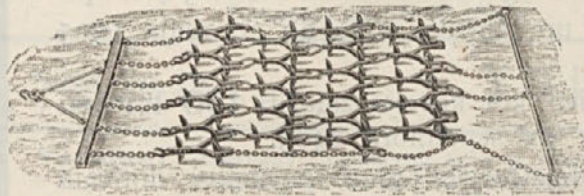
Če bi kateremu ne ugajal, ni primoran ga obdržati.

V drugi vrsti so:

243 x-1

železne brane za mah.

Njih korist je pri nas še premalo znana. Ker je pri kmetiji

živinorejstvo najplodonosneje, treba je torej v prvi vrsti dobrih travnikov, a to je le mogoče,

če se travniki vsako spomlad z tako brano prevlečejo. Dobra brana se spleča v prav kratkem času.

Te, kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo, potem traverze, železniške šine, cement i. t. d. priporočajo po najnižji ceni

Karol Kavšeka nasled.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga poljedelj. strojev

Ljubljana, Dunajska cesta št. 16.

Slovenske cenike pošiljamo na zahtevo brezplačno!

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne

blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

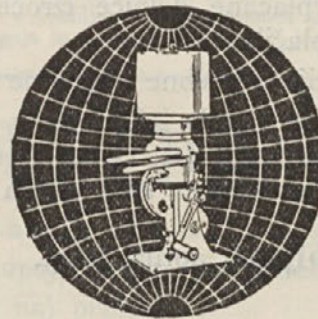
založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 13.

233 24-8

Globe mlekarske naprave

kakor tudi vse stroje in orodje za transport mleka, za delanje masla, sira itd. izborna napravljeno prodaja

Globe - separator - družba

Dunaj XVI/2

Neumayergasse Nr. 17.

Zahtevajte ilustrovane cenike.

Zastopniki se iščejo.

231 x-10

Izvirni

Alfa-Laval

so v trpežnosti, množini in natančnosti posnemanja

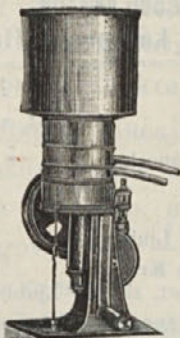
posnemaniki

nedosegljivi.

227 24-8

Čez pol milijona komadov je postavljenih in z čez 600 prvimi odlikovanji.

Geniki brezplačno in poštnine prosto.

Delniška družba

ALFA SEPARATOR

Praga Dunaj Gradec

Speleljna tovarna za mlekarske stroje in oprave najboljše vrste.

Zastopniki se povsod iščejo.

Delniška stavbinska družba „UNION“ v Ljubljani.

Subskripcija

na 600 delnic III. emisije à 500 kron „Delniške stavbinske družbe „UNION“ v Ljubljani“ v skupnem znesku 300.000 kron, v smislu sklepa rednega občnega zbora z dne 30. marca 1905 in upravnega sveta z dne 18. aprila 1905.

S tem se zviša glavnica družbe na 900.000 kron.

Predpravico do izdane emisije imajo delničarji osnovne glavnice v smilu določil § 4. dr. pr.

Vabijo se torej p. n. gg. delničarji, da blagovole upravnemu svetu do 30. maja 1905 naznaniti, koliko delnic III. emisije prevzamejo.

Pri subskripciji se mora za vsako podpisano delnico kot kavcijo založiti **150 kron**. Ostali znesek **350 kron** se lahko vplača v 3 obrokih do 30. septembra 1905.

Nove polnovplačane delnice izroče se p. n. gg. delničarjem proti povrnitvi dotičnih potrdil o izvršenem vplačilu.

Za subskripcijo potrebne tiskovine se dobé pri podpisanemu, kateri tudi vplačila sprejema.

Krasna stavba hôtela »Union« v Ljubljani priča o plodnosni delavnosti družbe. **Le s združenimi močmi je bilo mogoče doseči ta uspeh.** Vabimo torej p. n. občinstvo, seosebno naše denarne zavode, da se udeleže tega pričetega narodno-gospodarskega dela.

V Ljubljani, aprila 1905.

Za upravni svet:

Dr. V. Gregorič, predsednik.

Najboljša in najsigurnejša

Stanje vlog 30. novembra 1904:
čez 10 milijonov kron

prilika
za štedenje!

Denarni promet 30. nov. 1904:
čez 42 milijonov kron

Ljudska posojilnica

preje: Gradišče štev. 1

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 kron čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. novembra 1904: K 10,586.128·71. — Denarni promet do 30. novembra 1904: 42,500.883·08.
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1905.

234, x-7

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Josip Jarc,
veleposestnik v Medvodah.

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin,
stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. Polju,

Ivan Kregar,
svet. trg. in obrt. zbor. v Ljubljani.

Frančišek Leskovic,
zasebnik in blag. Ljud. pos.

Karol Pollak,
tovarnar in pos. v Ljubljani.

Gregor Šlibar,
župnik na Rudniku

Janez Smrekar,
katehet v Ljubljani.

Izdajatelj: Zadrúzna zveza v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Ivan Rožman, uradni vodja „Zadrúzne zveze“. — Tisek Zadrúzne tiskarne v Ljubljani.